

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2022-10- Nr.

I 2022-10-07 Nr. D8(E)-5191

Kopija

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

DĖL NUTARIMO PROJEKTO TURINIO AIŠKINIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija susipažino su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2022 m. spalio 7 d. raštu Nr. D8(E)-5191, kuriame prašoma skubos tvarka pateikti nuomonę dėl [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės nekilnojamojo turto perdavimo viešosios įstaigos „Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondas“ nuosavybės“ projekto](#) (toliau – Projektas) turinio atitikties Lietuvos Respublikos geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatomis ir taikytinų teisės aktų normų hierarchijos (toliau – Raštas).

Rašte iš esmės keliamas klausimas dėl galimybės kartu su viešajai įstaigai „Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondas“ perduodamais pastatais perduoti ir šių pastatų priklausinius. Pažymėtina, kad, vadovaujantis Įstatymo 2 str. 7 d. nuostatomis, už Lietuvos žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą gali būti kompensuojama Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu perduodant valstybei nuosavybės teise priklausančią nekilnojamąjį turtą – pastatus ar jų dalis. Įstatyme nėra nustatyta taisyklių dėl perduodamų pastatų priklausinių ar atskirų inžinerinių statinių perleidimo.

Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.19 str. 1 d. nuostatas, priklausiniai yra savarankiški pagrindiniam daiktui tarnauti skirti antraeiliai daiktai, kurie pagal savo savybes yra nuolat susiję su pagrindiniu daiktu. Vadovaujantis Civilinio kodekso 4.14 str. 1 d. nuostatomis, antraeilį daiktą ištinka pagrindinio daikto likimas, jeigu sutarties ar įstatymo nenustatyta kitaip. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika dėl daiktų – priklausinių – teisinio režimo yra suformuota. Antraeiliais daiktais – priklausiniais – pripažįstami daiktai, kurių sąsajos su pagrindiniu daiktu reiškiasi per bendrą ūkinę paskirtį. Nustatant juridiskai reikšmingas sąsajas su pagrindiniu daiktu, svarbus ne fizinis (geografinė padėtis, buvimas greta vienas kito), bet funkcinis daiktų ryšys, t. y. priklausiniu pripažįstamas daiktas, skirtas *tarnauti* pagrindiniam daiktui ir susijęs su juo bendra ūkine paskirtimi bei *skirtas pagrindinio daikto poreikiams tenkinti*. Tam, kad pagrindinio daikto ir priklausinio funkcinis ryšys būtų pripažįstamas teisiškai reikšmingu, jis turi būti nuolatinio pobūdžio ir pasižymėti ne tik kito daikto naudojimu, bet ir nuolatinio priklausinio tarnavimu pagrindiniam daiktui (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. kovo 23 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-67-611/2022).

Pagal Civilinio kodekso 4.13 str. 2 d. nustatytą teisinį reguliavimą, priklausiniai yra antraeiliai daiktai, kurie, skirtingai nei pagrindiniai daiktai (Civilinio kodekso 4.12 straipsnis), negali būti savarankiškais teisinių santykių objektais. Tačiau tai, kad priklausiniai negali būti savarankiškais teisinių santykių objektais, nereiškia, kad asmenys negali turėti į juos jokių teisių, kad jie negali būti kartu su kitais (pagrindiniais) daiktais perleidžiami kitų asmenų nuosavybėn ar perduodami naudotis. Fakto, ar savarankiškas daiktas yra kito daikto priklausinys, nustatymas reikšmingas sprendžiant dėl daikto teisinio statuso ir jo pasikeitimo, *inter alia* (be kita ko), dėl nuosavybės teisės į daiktą ir šios teisės perleidimo kito asmens nuosavybėn (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. kovo 23 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-68-403/2022).

Taigi, sistemiškai aiškinant nurodytą teisinį reguliavimą, jei Rašte nurodomas perduodamas pastatas turi priklausinių, jie taip pat pereitų naujo savininko nuosavybėn Civilinio kodekso 4.14 str. 1 d. pagrindu, nes nėra savarankiški teisinių santykių objektai.

Vis dėlto pastebėtina, kad Projekte nėra aiškiai nurodytas perleidžiamų inžinerinių statinių kaip priklausinių statusas, t. y. Projekto 1.5 p. nurodyti inžineriniai statiniai nėra nurodyti kaip Projekto 1.2 p. nurodyto perduodamo pastato priklausiniai (tokia informacija pateikta prie Rašto pridėtame Lietuvos Respublikos finansų ministerijos rašte) ir tai galimai sukelia neaiškumų. Mūsų nuomone, tik kitų, t. y. Projektu neperduodamų pastatų, priklausinių ir savarankiškų statinių, kurie nėra pastatai, perdavimas viešajai įstaigai „Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondas“ galimai prieštarautų Įstatymo 2 str. 7 d. nuostatomis.

Taigi, nors Įstatymo nuostatos, taikant jas sistemiškai su nurodytomis Civilinio kodekso nuostatomis, neužkerta kelio perleisti ir inžinerinius statinius, kai jie yra konkrečių perleidžiamų pastatų priklausiniai, tačiau juos reikėtų Projekte nurodyti kaip priklausinius (t. y. Projekto 1.5 p. pateikti aiškią nuorodą į Projekto 1.2 p.). Siekiant teisinio aiškumo ir nuoseklumo, patikslinus Projektą ir aiškiai nurodžius perleidžiamų pastatų priklausinius, ateityje būtų išvengiama teisinių ginčų tiek dėl tokių perduotų pastatų priklausinių nuosavybės teisės, tiek dėl Projektu perduodamo turto kompensacijos vertės.

Teisingumo viceministrė

Jurga Greičienė

Asta Gedzevičiūtė, tel. 8 671 90697, el. p. asta.gedzeviciute@tm.lt